

Monika Korolkov
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn
E-post: info@mkm.ee

Teie: 19.06.202 e-kirjaga
Meie: 30.07.2024/ nr. 3-5.4/31

Seisukoht

Olete teavitanud Ragn-Sells AS-i kui maaomanikku Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu valmimisest ja sellest, et planeeringulahenduse koostamise käigus on eelistatud trassi asukoht täpsustunud, millest tulenevad jääb Ragn-Sells AS omandis olev kinnist trassikoridori nihutamisalasse.

Samuti annate teada, et eelnõude kohta on võimalik avaldada arvamust, mis tuleks esitada hiljemalt 9. augustiks 2026 aadressile info@mkm.ee või postiaadressile Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn.

Oleme tutvunud esitatud materjalidega ja esitame Ragn-Sells AS seisukoha Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõule.

Planeeringu seletuskirja kohaselt tuleb trassikoridori valikul hinnata muu hulgas sotsiaalseid, majanduslikke, taristulisi ja keskkonnamõjusid ning eelistada lahendusi, mis põhjustavad vähem konflikte olemasoleva maakasutuse ja taristuga. Käesolev planeeringulahendus läbib katastriüksust 93701:002:0079 (kuulub Ragn-Sells AS omandisse), mis on oluline ligipääsu tee Ragn-Sells AS omandisse kuuluva Väätsa jäätmekäitluskeskuse, sh prügila teenindamiseks.

Väätsa jäätmekäitluskeskuse, sh prügila sissepääs on kriitilise tähtsusega tootmis- ja jäätmekäitlustaristu juurdepääs, mille kasutamist ei tohi piirata ei elektriühenduse ehituse ega käitamise ajal. Kuna riigiplaneering on tehtud sobivama lahenduse leidmiseks, siis leiame, et avalik huvi elektriühenduse rajamiseks on saavutatav ka ilma täiendava riskita prügila toimimisele. Trassi valik, mis piirab katastriüksuse 93701:002:0079 kasutamist ja see läbi ka kogu Väätsa jäätmekäitluskeskuse, sh prügila kasutamist võib **häirida jäätmekäitluskoha igapäevast tööd ning takistada seadusest ja keskkonnaloast tulenevate kohustuste täitmist.**

Täpsemad põhjendused:

Väätsa jäätmekäitluskeskuse, sh prügila sissepääsutee ei ole tavapärane kohaliku tähtsusega juurdepääsutee, vaid jäätmekäitlusrajatise toimimise seisukohalt kriitilise tähtsusega infrastruktuur. Selle tee kaudu toimub: jäätmeveokite sisse- ja väljasõit, klientide liiklus, rasketehnika liikumine, pääste- ja avariiteenistuste juurdepääs, jäätmekäitluseks vajalike materjalide ja seadmete transport.

Seetõttu tuleb käsitleda teed osana jäätmekäitlusrajatise toimimiseks vajalikust taristust, mille kasutatavus peab olema tagatud pidevalt ja katkestusteta.

Riskid jäätmekäitluskeskuse, sh prügila toimimisele

Liini ehitamise perioodil võib tekkida: rasketehnika täiendav liiklus, tee sulgemise vajadus, erinevad piirangud, mis takistavad igapäevast tööd ja tõstavad tegevus ja ohutusriske. Planeeringu seletuskiri ise tunnistab, et õhuliini ehitamisel võivad tekkida ajutised liikumispiirangud mastide vahel juhtmete paigaldamise ajal.

Prügila puhul võib ka lühiajaline liikluspiirang põhjustada teenuse osutamise häireid, veokite järjekordi, klientide teenindamise takistusi, lepinguliste kohustuste täitmise riske. Samuti on oluline, et jäätmekäitluskeskusesse peab olema tagatud päästeameti autode pidev ligipääs.

Pärast liini rajamist jäävad kehtima: kaitsevööndid, hooldus- ja avariitööde vajadus, võimalikud ligipääsunõuded võrguettevõtjale. See tähendab, et prügila juurdepääsutee võib tulevikus muutuda elektritaristu hooldustegevuse püsivaks teeninduskoridoriks, mis ei ole kooskõlas jäätmekäitluse põhifunktsiooniga.

Prügila sissepääsuteed kasutavad igapäevaselt suuregabariidilised jäätmeveokid, konteinerveokid, ekskavaatorite ja laadurite vedamiseks kasutatavad eriveosed, sh tuleb arvestada nagu eespool juba välja tõime, et sissepääs peab olema alati vaba pääste- ja keskkonnaavarii lahendamiseks.

Täiendavalt tuleb arvestada, et olemasolev juurdepääsutee on tänaseks amortiseerunud ning vajab jäätmekäitluskeskuse, sh prügila tavapärase ja ohutu teenindamise tagamiseks taastamist ja laiendamist. Seetõttu ei saa tee käsitleda üksnes olemasoleva olukorra säilitamise küsimusena, vaid planeeringulahendus peab jätma võimaluse tee rekonstrueerimiseks, kandevõime parandamiseks ja vajadusel laiendamiseks. Elektriühenduse trassikoridori kavandamine tee vahetusse mõjualasse võib piirata või muuta oluliselt keerukamaks tee edasise korrastamise ja laiendamise, suurendades seeläbi riski, et jäätmekäitluskeskuse katkematuks toimimiseks vajalik taristu ei vasta tulevikus tegelikele liiklus-, ohutus- ja päästevajadustele.

Elektritaristu avari- ja tulekahjuriski ei saa käsitleda üksnes teoreetilisena. Hiljutine juhtum, kus kõrgepingeliini posti põleng jättis väikesaare elektrivarustusest, näitab, et kõrgepingeliinidega seotud rikked võivad kaasa tuua ulatuslikke katkestusi ning eeldada kiiret ligipääsu pääste- ja avariitöödeks. Kui selline taristu paikneb jäätmekäitluskeskuse põhilise juurdepääsutee vahetus mõjualas, võib avariiolukord samaaegselt takistada nii elektritaristu taastamist kui ka jäätmekäitluskeskuse, sh prügila katkematut toimimist.

Avaliku huvi kaalumine

Antud juhul tuleb kaaluda kahte avalikku huvi: elektrivarustuskindlus, jäätmekäitlussüsteemi toimimine, viimasega arvestamist ja selle analüüsimist ei ilmne jagatud dokumentidest, seega võib võtta seisukoha, et sellega on jäetud arvestamata.

Jäätmekäitus on samuti avalikes huvides toimiv teenus, mille katkematu osutamine on vajalik keskkonnakaitse ning kohalike omavalitsuste jäätmehoolduse tagamiseks. Seetõttu ei ole tegemist olukorraga, kus avalik huvi vastanduks üksnes erahuvi või ühe maaomaniku soovile.

Jäätmekäitluskeskus, sh prügila on riigi, sh omavalitsuse jäätmehoolduse seisukohalt oluline objekt ning selle tegevuse häirimist tuleb vältida. Tuleb eelistada lahendust, mis ei tekita olulisi piiranguid olemasolevale käitlustegevusele.

Avalik huvi seisab mõlemal pool ning planeeringulahendus peab leidma väikseima kogumõjuga lahenduse.

Planeeringu enda metoodika toetab välistamist

Seletuskirjast tulenevalt tuleb olemasoleva taristu toimimine võimalusel säilitada, ristumisi taristuga tuleb minimeerida, trass peab olema võimalikult konfliktivaba, mõju ettevõtlusele ja maakasutusele tuleb vähendada, projekteerimisel tuleb vältida lahendusi, mis raskendavad olemasoleva taristu kasutamist.

Kui elektriliini saab kavandada nii, et see ei läbi prügila põhilist sissepääsuteed ega selle toimimiseks vajalikku vahetut mõjuala, siis vastab selline lahendus paremini planeeringu enda valikukriteeriumidele.

Kokkuvõttev seisukoht

Väätza jäätmekäitluskeskus, sh prügila sissepääsutee läbiva või seda oluliselt mõjutava trassikoridori välistamine on põhjendatud, kuna:

1. sissepääsutee on jäätmekäitlusrajatise toimimise seisukohalt kriitiline taristu;
2. liini ehitus ja hilisem hooldus võivad mõjutada prügila teenuse katkematut osutamist;
3. suureneb jäätmekäitluskeskuse, sh prügila liiklus-, tööohutus- ja toimivusrisk;
4. tegemist on kahe avaliku huvi konfliktiga, mitte üksnes maaomaniku huviga;
5. planeeringu enda metoodika eelistab lahendusi, mis vähendavad konflikte olemasoleva taristu ja ettevõtlusega;
6. olemasolev juurdepääsutee on amortiseerunud ning vajab taastamist ja laiendamist, mistõttu peab planeeringulahendus säilitama võimaluse tee rekonstrueerimiseks ja arendamiseks;
7. kõrgepingeliinidega seotud avarii- ja tulekahjujuhtumid võivad põhjustada ulatuslikke katkestusi ja takistada teiste oluliste objektide tööd;
8. alternatiivse tehniliselt teostatava koridori olemasolul ei ole jäätmekäitluskeskuse, sh prügila sissepääsutee läbimine proportsionaalne ega vajalik meede.

Väätsa jäätmekäitluskeskuse, sh prügila ainuke põhilist juurdepääsuteed tuleb käsitleda jäätmekäitlusüksuse toimimiseks vältimatult vajaliku taristuna. Planeeringulahendus peab tagama tee katkematu kasutatavuse ning vältima elektriühenduse trassikoridori kavandamist üle katastrirüksuse 93701:002:0079 või selle vahetusse mõjualasse, kui elektriühenduse eesmärki on võimalik saavutada mõistlikult võrreldava alternatiivse lahendusega.

Piirangud ei tohiks olla ulatuslikumad, kui täna antud ligipääsuteele ja sellega seotud katastriüksustele, mis on olulised Väätsa jäätmekäitluskeskuse toimimiseks ja arendamiseks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Kai Realo

Juhatuses liige

Ragn-Sells AS

Koostaja: triin.vokk@ragnsells.com